

Ko e Ngaahi Monū'ía

<p>Mātiu 5:3; 3 Nifai 12:3.</p>	<p>'Oku 'uhinga 'a e angavaivai ki he loto fakatōkilalo mo "fakatokanga'i 'i he loto hounga'ia 'etau fakafalala ki he 'Eiki—ke mahino 'oku [tau] fie ma'u ma'u pē 'Ene poupou. Ko e loto fakatōkilaló ko hono faka'ilonga'i ia ko hotau ngaahi talēnití mo e ivi ko ha me'afaoaki ia mei he 'Otuá" (<i>Tu'u Ma'u 'I he Tuí Ko Ha Huluhulu Kí He Ongongolelé</i> [2004], 84).</p>
<p>Mātiu 5:4</p>	<p>Ko e mamahí ko e ongo'i ia pe fakahaai 'o e loto-mamahi. 'E lava ke tangi ha taha 'i he ngaahi faingata'a mo e ngaahi ahí'ahi 'o e mo'ui fakamatelié, kau ai 'a e pekia 'o e ngaahi 'ofa'angá. Ko e me'a tatau pē, mo e tangi 'a ha taha koe'uhí ko e loto mamahi 'i he ngaahi angahalá.</p>
<p>Mātiu 5:5</p>	<p>"'I hono faka'uhinga'i 'e he Webster's Dictionary, ko e angamaluú ko e 'fakahā 'o e fa'a kātaki mo e kātaki fuoloa: kātaki'i e mamahí ta'e 'i ai ha tāfehī'a.' [<i>Webster's Third New International Dictionary</i> (1976) 'meek,' 1403]. 'Oku 'ikai ko ha vaivai 'a e angamaluú. Ko ha faka'ilonga ia 'o e loto-to'a faka-Kalaisi" (Lopeti D. Heili, "Lototo'a Faka-Kalaisi: Ko e Fie Ma'u Kae Hoko ko e Ākongá," <i>Ensign</i> pe <i>Liahona</i>, Nōvema. 2008, 73).</p>
<p>Mātiu 5:6; 3 Nifai 12:6.</p>	<p>'Oku fakahā mai 'e he fiekaia mo e fieinua ki he angatonú ha holi lahi ke 'ilo mo fai e finangalo 'o e 'Otuá.</p>
<p>Mātiu 5:7</p>	<p>"Ko e 'alo'ofa 'a e faito'o 'ofa 'a ha taha 'oku lahi ange ia 'i he me'a 'oku taau mo iá." ("Mercy," Gospel Topics, lds.org/topics). 'Oku tau lava 'o ma'u 'a e 'alo'ofa 'a e Tamai Hēvaní koe'uhí ko e Fakalelei 'a Sīsū Kalaisi (vakai, {69}Alamā 33:11).</p>
<p>Mātiu 5:8</p>	<p>"Ko e loto-ma'á 'a kinautolu 'oku 'ofa ki he 'Eiki, 'oku feinga ke muimui kiate la mo tauhi 'Ene ngaahi fekaú, 'oku feinga ke mo'ui angama'a pea kātaki faivelenga ki he ngata'angá. Ko e loto-ma'á 'a kinautolu 'oku nau mapule'i 'enua ngaahi fakakaukáu ke tauhi kinautolu ke nau hao mei he ngaahi fakakaukau mo e ngaahi ngāue anga'ulí." (Sheldon F. Child, "Words of Jesus: Chastity," <i>Ensign</i>, Jan. 2003, 44).</p>
<p>Mātiu 5:9</p>	<p>"Ko e [fa'a fakalelei] ko e me'afaoaki ia ke tokoni ke ako ai e kaka'i mei ha me'a na'e lea 'aki 'e ha taha kae 'ikai lau ia ko ha fakatonutonu" (Henelí B. 'Aealingi, Ko e ako 'i he Lakanga Fakataula'eiki," <i>Ensign</i> pe <i>Liahona</i>, Mē 2011, 63).</p>
<p>Mātiu 5:10–12</p>	<p>'Oku 'uhinga 'a e "fakatanga'i koe'uhí ko e mā'oníoní" ki he talangofua mo hono maluí 'o Sīsū Kalaisi mo 'Ene ngaahi akonakí, 'o tatau ai pē kapau 'e manukii pe ngaohikovia kinautolu 'i hono fai iá.</p>

